

ВОБРАЗ БУЛЬБЫ ЯК КОД НАЦЫЯНАЛЬнай КУЛЬТУРЫ: САЙТ «БУЛЬБАМАНІЯ»

Краснова К.К., Дземідовіч М.Д.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь

Наўроцкая І. В. – старшы выкладчык

У артыкуле разглядаецца распрацоўка тэматычнага вэб-сайта, прысвечанага развясненню міфаў пра беларускую бульбу. Апісаны структура рэсурсу, стылістычныя рашэнні і функцыянальныя элементы. Сайт рэалізаваны з выкарыстаннем HTML, CSS і JavaScript, адаптаваны для мабільных прылад і змяшчае інтэрактыўныя карткі з міфамі і фактамі.

Сучасны інтэрнэт-рэсурс «Бульбаманія» — культурна-асветніцкі праект на нацыянальнай мове, які вызначаецца не толькі дакладным зместам, але і прывабным візуальным афармленнем. У межах праекта была пастаўлена задача стварыць сайт, які ў гумарыстычнай і даступнай форме распавядаў бы пра ролю бульбы ў беларускай культуры, выкрываў стэрэатыпы і знаёміў наведвальнікаў з цікавымі фактамі пра гэту селькагаспадарчую культуру.

Асноўнай мэтай распрацоўкі з'яўляецца фарміраванне лёгкага запамінальнага рэсурсу, які спалучае асветніцкі элемент з забаўляльным. Дызайн сайта выкананы ў адценнях карычневага, бэжавага, залацістага, што візуальна асацыюецца з бульбай і традыцыйнай кухняй. Структура старонкі ўключае шапку з назвай, навігацыйную кнопку-фільтр, сетку картак «міф/праўда», блок з гатункамі бульбы і інтэрактыўны элемент з рэцэптам дранікаў і прадстаўлена на малюнку 1.

Малюнак 1 – Структура тытульнай старонкі сайта

Ключавым функцыянальным кампанентам з'яўляюцца карткі-пярэкрыты. Кожная картка змяшчае сцвярдженне (міф ці праўду) і схаваны блок з выкрыццём або пацвярдженнем (гл. Малюнак

2). Кіраванне адлюстраваннем рэалізавана праз JavaScript: па націску на кнопку ўнутры карткі блок з ісцінай становіцца бачным. Такі падыход стымулюе ўцягнутасць карыстальніка.

Малюнак 2 – Прыклад карткі з міфам і кнопкай раскрыцця праўды

Для нагляднасці ў тэксце прывядзем фрагмент кода, які рэалізуе дадзеную логіку:

- функцыя `toggleReveal(btn)` знаходзіць бліжэйшую картку і пераключае бачнасць блока `.truth-reveal`;

- адначасова змяняецца тэкст кнопкі з "паказаць праўду" на "схаваць праўду";

- для стылізацыі выкарыстоўваецца CSS-анімацыя і псеўдакласы.

Дадаткова на сайце рэалізаваны блок з шасцю папулярнымі беларускімі гатункамі бульбы: "Скарб", "Лілея", "Уладар", "Здабытак", "Янка", "Вектар". Кожны гатунак прадстаўлены ў выглядзе стылізаванай карткі з кароткім апісаннем. Гэта знаёміць карыстальніка з дасягненнямі беларускай селекцыі.

Асобнай увагі заслугоўвае мадальнае акно з рэцэптам дранікаў. Яно актывуецца па націску на буйную кнопку ў ніжняй частцы старонкі. У акне прыведзены традыцыйны рэцэпт са скваркамі, што дадае сайту практычнай каштоўнасці і завершанасці.

Старонка «Беларуская ежа з бульбы» ўяўляе сабой калекцыю з шасці традыцыйных рэцэптаў: дранікі па-беларуску, бабка (запяканка), калдуны з мясам, дранікі з грыбамі, бульба з сырам і беконам, а таксама бульба па-вясковаму са шкваркамі. Кожная картка змяшчае выяву стравы, спіс інгрэдыентаў і пакрокавую інструкцыю па гатаванні, што дае наведвальніку не толькі тэарэтычныя веды, але і практычныя рэкамендацыі.

Старонка «Гісторыя бульбы» выканана ў выглядзе храналагічнай стужкі з асноўнымі вехамі: першае згадванне бульбы ў 1676 годзе (Францішак Стэфан Сапега), актывнае вырошчванне ў XVIII стагоддзі, выратаванне ад голаду ў 1930-я гады, Дзяржаўная прэмія СССР у 1972 годзе беларускім навукоўцам. Дадаткова ў раздзеле змешчаны тэматычныя блокі пра распаўсюджанне, стратэгічнае значэнне бульбы, савецкую спадчыну, а таксама цытаты і цікавыя факты (фэст «Бульба-Фест», помнік бульбе ў вёсцы Шклоўшчына, паходжанне слова «бульба»).

Старонка «Апошнія навіны» змяшчае стужку актуальных паведамленняў з адкрытых крыніц: загадкавае фота прарослай бульбы ад NASA, кінапрэм'ера «Дранікі» ў Маскве, Міжнародны дзень бульбы ад ААН, параўнанне беларускіх і нямецкіх дранікаў, месца Беларусі ў рэйтынгі TasteAtlas, перамога беларускага повара на Кубку ў Кітаі, а таксама вынікі апытання пра любімую страву з бульбы сярод беларусаў.

Старонка «Тэст» уключае дзесяць інтэрактыўных пытанняў па гісторыі, гатунках, культуры і кулінарыі. Пасля націску кнопкі «Праверыць адказы» сістэма падлічвае колькасць правільных адказаў, вызначае ўзровень ведаў карыстальніка і паказвае падрабязны спіс правільных адказаў з тлумачэннямі. Прадугледжана магчымасць скінуць вынікі і прайсці тэст зноў.

Тэхнічная рэалізацыя выканана на чыстым HTML5, CSS3 і JavaScript без выкарыстання знешніх фрэймворкаў, што забяспечвае хуткую загрузку і прастату разгортвання. Адаптыўная вёрстка з выкарыстаннем `grid` і `flex` гарантуе карэктнае адлюстраванне на прыладах з любым разрозненнем экрана [1]. Для абразкоў прыменена бібліятэка Font Awesome, якая надае элементам сучасны выгляд.

Такім чынам, распрацаваны рэсурс паспяхова вырашае пастаўленыя задачы: у зямальнай форме даносіць да аўдыторыі інфармацыю аб культурных і гастронамічных асаблівасцях Беларусі, развейвае распаўсюджаныя міфы і папулярызую нацыянальную кухню. Далейшае развіццё праекта можа ўключаць даданне базы рэцэптаў, падзелу з гістарычнымі матэрыяламі і магчымасці каментавання.

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. Flanagan, D. JavaScript: The Definitive Guide / D. Flanagan. – 7th ed. – Sebastopol : O'Reilly Media, 2020. – 1153 p.
2. Хабибулина, Л. В. Юзабилити в веб-дизайне информационных систем / Л. В. Хабибулина. - Минск: БГУИР, 2020.- 398 с.